



JÖNKÖPING UNIVERSITY
School of Health and Welfare

UTBILDNINGSPLAN
Arbetsterapeutprogrammet, 180 högskolepoäng
Programstart: Hösten 2017



UTBILDNINGSPLAN

Arbetsterapeutprogrammet, 180 högskolepoäng

Study Programme in Occupational Therapy, 180 credits

Programkod: HGARB	Programstart: Hösten 2017
Fastställd av: VD 2016-02-16	Utbildningsnivå: Grundnivå
Reviderad av: VD 2016-08-25	
Version: 6	
Diarienummer: 2016/2977 (312) Avdelningen för rehabilitering	

Examensbenämning

Arbetsterapeutexamen och Filosofie kandidatexamen med huvudområdet arbetsterapi.

Bachelor of Science in Occupational Therapy and Bachelor of Science with a major in Occupational Therapy.

Programbeskrivning

Omfattning

Utbildningsprogrammet omfattar 180 högskolepoäng och leder till yrkesexamen som arbetsterapeut samt kandidatexamen med huvudområdet arbetsterapi. Mål för kandidatexamen framgår av Högskoleförordningens examensordning (Högskoleförordningen SFS 1993:100 ändrad 2006:1053, bilaga 2).

Programmet är uppbyggt av kurser. Till varje kurs finns en fastställd kursplan med angivna förkunskapskrav. Utbildningsprogrammet består av obligatoriska kurser om 172,5 högskolepoäng och resterande 7,5 högskolepoäng är en valbar kurs. Huvudområdet arbetsterapi omfattar minst 120 högskolepoäng.

Ett läsår om 40 veckor omfattar 60 högskolepoäng, varvid 1,5 högskolepoäng i genomsnitt motsvarar en veckas studier om minst 40 timmar.

Innehåll och uppläggning

Utbildningsprogrammet inleds med grundläggande kurser med huvudområdet arbetsterapi, kurser inom humanbiologi samt beteende- och samhällsvetenskap. Därefter ökas successivt huvudområdet arbetsterapi i omfattning för att i slutet på utbildningen koncentreras på detta. I huvudområdet arbetsterapi ingår såväl teoretisk som verksamhetsförlagd utbildning (VFU) med fokus på aktivitet relaterat till hälsa och ohälsa. Målet med VFU är att studenten skall integrera teori och praktik i en reell miljö. Studenten har tillgång till studieplatser för VFU inom landsting och kommuner med vilka Hälsohögskolan har avtal, samt statliga och privata verksamheter. Dessa studieplatser är i första hand förlagda till orter inom Jönköpings län, men andra orter kan förekomma.

Kursinnehållet under första året är i huvudsak inriktat på aktivitet och hälsa utifrån både arbetsterapi och folkhälsa vad gäller prevention och hälsofrämjande insatser. Under det andra året belyses aktivitet och ohälsa ur ett socialt och medicinskt perspektiv samt arbetsterapeutiska åtgärder för att återskapa hälsa och välbefinnande. Viktiga inslag är här också delkurser som behandlar social- och välfärdspolitik och olika grupperns livsvillkor utifrån etnicitet, genus, jämställdhet, marginalisering och delaktighet. Praktiska och verksamhetsförlagda studier är integrerade under dessa båda år. VFU omfattar cirka 20 veckor under utbildningen, alltifrån

enstaka dagar till sammanhängande perioder. Det tredje året förbereder studenten för att kunna medverka i utvärdering och utveckling av arbetsterapeutisk verksamhet och avslutas med ett examensarbete om 15 högskolepoäng. Undervisningen bedrivs på dagtid och helfart och vissa kurser ges på engelska.

I utbildningsprogrammet finns två så kallade "strimmor" som avser att stödja studenten i utvecklingen av ett professionellt arbetssätt avseende förhållningssätt och förbättringskunskap. Den första strimman syftar till att stödja studentens personliga utveckling och utveckling av empatisk kompetens som en del i ett professionellt förhållningssätt baserat på yrkesetiska riktlinjer. Strimman ingår som moment i olika kurser framförallt inom huvudområdet. Den andra strimman börjar med ett personligt förbättringsarbete som sedan utvecklas vidare till att rikta sig mot grupper och mynnar ut i att kunna medverka i utvecklings-, förändrings- och kvalitetsarbete i olika verksamheter. Även denna strimma ingår som moment i olika kurser inom huvudområdet men avslutas som en särskild kurs under sista året av utbildningen.

Under utbildningen kan studenten, genom en valbar kurs, skapa en viss fördjupning med inriktning mot de forskningsområden som bedrivs inom huvudområdet arbetsterapi vid Hälsohögskolan. Någon platsgaranti för en viss valbar kurs kan ej ges. Studenten konkurrerar med övriga sökande i enlighet med kursplanens urvalsregler. De antal valbara högskolepoäng programmet innehåller kan alltid garanteras inom Hälsohögskolans kursutbud. Studenten kan även välja kurser vid andra universitet och högskolor nationellt och internationellt. Den kurs som väljs ska svara mot utbildningsprogrammets mål och därför godkännas av programansvarig.

Arbetsformer

Utbildningen inom huvudområdet bedrivs i stor utsträckning i form av studiegruppsarbete, där gruppen arbetar med olika slags problem/uppgifter som ska lösas tillsammans. Som komplement till studiegrupps-arbetet förekommer föreläsningar, litteraturstudier, seminarier och workshops/laborationer, enskilt eller i grupp. I workshops/laborationer tränar studenten situationer som liknar de framtida yrkesuppgifterna. Som stöd i studentens lärande används lärplattformen Pingpong.

Internationalisering

Hälsohögskolan arbetar aktivt för att skapa en internationell utbildnings- och forskarmiljö, vilket innefattar utbyte på student-, lärar- och forskarnivå. Internationalisering syftar till att studenten blir medveten om sin roll och sitt ansvar som professionell arbetsterapeut i ett globalt perspektiv. Detta kan ske via utbytesprogram för studier utomlands men även genom möten med utländska föreläsare och utbytesstudenter.

Arbetsterapeutprogrammet har genom Hälsohögskolan bilaterala avtal med universitet och högskolor bland annat i Australien, Belgien, Finland, Storbritannien, Sydafrika och USA. För studenter som väljer att läsa kurser vid andra universitet och högskolor är kravet att valda kurser har ett innehåll och kunskapsnivå som faller inom ramen för programmets målsättning, vilket avgörs av programansvarig.

Pedagogisk grundsyn

Grunden för Hälsohögskolans pedagogiska syn är att individen ges frihet att söka sin kunskap samt att ta ansvar för sitt lärande och sin personliga utveckling. Målet med lärandet är att individen skaffar sig handlingsberedskap för att delta i utveckling av ett föränderligt samhälle.

Den pedagogiska grundsynen innebär att:

- miljön för lärandet främjar aktivt kunskapsökande och studentens eget ansvar
- läroprocesser- och examinationsformer bidrar till utveckling av studentens förmåga till kritiskt tänkande, problemlösning, djupinläring och förståelse
- läroprocesser främjar utvecklingen av ett professionellt förhållningssätt i arbetet med patienter/klienter/brukare
- vetenskapligt förhållningssätt är en naturlig del i lärandet
- den verksamhetsförlagda utbildningen ger studenten möjligheter att observera, analysera och reflektera över olika aspekter av betydelse för hög kvalitet i arbetet.

Den pedagogiska grundsynen konkretiseras i de olika programmen genom arbetsformer som stöder studenternas läroprocesser. Regelbundna kursutvärderingar skall genomföras och

resultatet från dessa skall beaktas i utformningen av utbildningsplaner, kursplaner, arbetsformer och examinationsformer. I detta arbete skall studenterna vara delaktiga.

Hälsöghögskolans ledning har till uppgift att återkommande följa och utvärdera utvecklingen av den pedagogiska grundsynen.

Huvudområdet arbetsterapi

Definition av huvudområdet

Inom huvudområdet arbetsterapi studeras det mänskliga görandet så som det uttrycks i socialt och kulturellt definierade aktiviteter. Dessa aktiviteter återfinns i vardagliga sysslor, arbete/skola, fritid och lek.

Studierna syftar till att förstå och förklara individens aktivitetsutförande vid såväl hälsa som ohälsa. Arbetsterapi bidrar även till förståelse för hur individens resurser för egenaktivitet kan användas i terapeutiskt syfte med målet att stimulera till hälsa, välbefinnande och upplevelse av mening i tillvaron.

Arbetsterapi utvecklar kunskap om:

- hur aktivitet påverkar människans existens och utveckling
- hur aktivitet påverkar hälsan
- hur aktivitet kan användas terapeutiskt

I huvudområdet ingår den teoretiska grunden för arbetsterapeutens yrkesutövning i form av teoretiska referensramar och förklaringsmodeller som ger stöd för resonemang och beslutsfattande samt riktlinjer för arbetsterapeutiska åtgärder. Stor vikt läggs vid kvalitetsutveckling av arbetsterapi. Verksamhetsförlagd utbildning ger möjligheter till integrering av teoretiska kunskaper i praktisk verksamhet.

Huvudområdets progression

Huvudområdet arbetsterapi är organiserat så att progressionen inom programmet sker i tre färdighets- och kompetenssteg. Av utbildningsprogrammets totala 180 högskolepoäng utgör minst 120 högskolepoäng kurser inom huvudområdet.

Det första steget omfattar studier om aktivitetens betydelse för individens utveckling och hälsa samt generella arbetsterapeutiska strategier för preventivt och hälsofrämjande arbete. Inom detta steg studeras också arbetsterapeutens yrkesroll, yrkets filosofiska och etiska grund samt centrala begrepp inom arbetsterapi. Vidare läggs grunden för ett vetenskapligt förhållningssätt till kunskap. Studierna ska leda till att studenten kan beskriva arbetsterapeutyrket som profession och redogöra för individens utveckling och hälsa genom aktivitet. Dessutom ska studenten kunna ge förslag till preventivt och hälsofrämjande arbete med utgångspunkt från aktivitet. Steget omfattar 30 högskolepoäng.

I nästa steg studeras aktivitet och ohälsa och omfattar arbetsterapeutiska åtgärder riktade mot individen och miljön med utgångspunkt från specifika metoder/modeller som ger riktlinjer och stöd för resonemang och beslutsfattande. Detta innefattar också pedagogiska strategier för undervisning och handledning. Vidare ska studenten integrera kunskaper från olika ämnesområden samt organisera och kategorisera information på ett för problemställningen meningsfullt sätt och beskriva möjliga samband och/eller relationer mellan dessa. Inom ramen för detta steg skall den kommande yrkesrollen utvecklas och formas och studenten skall också kunna uppvisa början till ett professionellt förhållningssätt. Steget omfattar 45 högskolepoäng. Det sista steget har ett tydligt fokus på vetenskaplig skolning och innebär att studenten fördjupar sina kunskaper inom det valda området i arbetsterapi. Vidare skall studenten utveckla handlingsberedskap för att kunna initiera och delta i förändringsarbete inom professionen och följa forskningsfronten inom huvudområdet. Studenten skall självständigt kunna söka relevant kunskap och kritiskt granska och jämföra olika teorier och modeller och generera nya idéer. Dessutom ska studenten visa prov på ett kreativt tänkande och ett kritiskt förhållningssätt till kunskap. Detta steg inkluderar ett självständigt examensarbete om 15 högskolepoäng inom huvudområdet och steget omfattar 45 högskolepoäng.

I huvudområdet ingår verksamhetsförlagd utbildning i olika former, som syftar till att studenten utvecklar handlingsberedskap för att kunna lösa olika slags problem i praxis samt förmåga till inlevelse med beaktande av ett etiskt och professionellt förhållningssätt i relation till individer

och deras närstående. Vidare skall studenten utveckla en förståelse och respekt för andra yrkesgruppers kompetens.

Mål

Allmänna mål

Enligt Högskolelagen (SFS 1992:1434 ändrad 2006:173 1 kap. 8 §) skall utbildning på grundnivå utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

Centrala examensmål

Student som genomgått utbildningsprogrammet för arbetsterapeutexamen skall enligt examensordningen (bilaga 2 Högskoleförordningen SFS 1993:100 ändrad 2006:1053) visa sådan kunskap och förmåga som krävs för behörighet som arbetsterapeut inom följande kompetensområden:

Kunskap och förståelse

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen,
- visa kunskap om förhållanden i samhället som påverkar individers och grupper hälsa, och
- visa kunskap om relevanta författningar.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att självständigt och i samverkan med individen genomföra arbetsterapeutiska åtgärder som förebygger, förbättrar och kompenserar nedsatt aktivitetsförmåga,
- visa förmåga att identifiera och genomföra miljöinriktade åtgärder både på individ-, grupp- och samhällsnivå,
- visa förmåga att initiera och medverka i hälsofrämjande arbete,
- visa förmåga att tillämpa sitt kunnande för att hantera olika situationer, företeelser och frågeställningar utifrån individers och grupper behov,
- visa förmåga att informera och undervisa olika grupper,
- visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera åtgärder och behandlingsresultat med berörda parter samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa,
- visa förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper, och
- visa förmåga att kritiskt granska, bedöma och använda relevant information samt att diskutera nya fakta, företeelser och frågeställningar med olika grupper och därmed bidra till utveckling av yrket och verksamheten.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot klienter eller patienter, deras närstående och andra grupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Självständigt arbete (examensarbete)

För arbetsterapeutexamen skall studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett

självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng.

Programspecifika mål

Utöver de i Högskoleförordningen angivna målen för arbetsterapeutexamen är Hälsohögskolans lokala mål för utbildningen att studenten skall:

- kunna medverka i utvärdering av olika aspekter av arbetsterapeutisk verksamhet samt kunna tillämpa ett evidensbaserat arbetssätt
- kunna initiera och medverka i utvecklings- och förbättringsarbete inom såväl offentlig som privat verksamhet
- visa fördjupad kompetens inom forskningsområdena som fokuserar på aktivitetens betydelse för hälsa och välbefinnande.

Innehåll

Kurser i programmet

Samtliga kurser inom programmet ges på grundnivå.

Obligatoriska kurser inom huvudområdet

Steg 1

Arbets terapi, introduktion, 7,5 hp

Vetenskaplig grundkurs, 7,5 hp

Arbets terapi, aktivitet och hälsa, 7,5 hp

Arbets terapi, preventivt och hälsofrämjande arbete, 7,5 hp

Steg 2

Arbets terapi, utredning av människa, miljö och aktivitet i samspel, 7,5 hp

Arbets terapi, förebyggande, förbättrande och kompensatoriska åtgärder, 22,5 hp

Information, undervisning och handledning, 7,5 hp

Arbets terapi, verksamhetsförlagd utbildning, 7,5 hp

Steg 3

Arbets terapi i utveckling, 15 hp

Arbets terapi, verksamhetsförlagd utbildning inom profilområde, 7,5 hp

Vetenskaplig metod, fördjupning, 7,5 hp

Arbets terapi, examensarbete, 15 hp

Obligatoriska kurser i övriga ämnen

Anatomi och fysiologi för arbetsterapeuter, 7,5 hp

Normalitet, marginalisering och delaktighet, 15 hp

Ergonomi, 7,5 hp

Gerontologi, 4,5 hp

Psykologi, 7,5 hp

Sjukdomslära för arbetsterapeuter, 10,5 hp

Valbara kurser

Valbar kurs med anknytning till arbets terapi, 7,5 hp

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet samt Matematik 2a eller 2b eller 2c, Naturkunskap 2,

Samhällskunskap 1b eller 1a1 och 1a2. Eller: Matematik B, Naturkunskap B, Samhällskunskap A.

Tillgodoräknande

En student som gått igenom delar av högskoleutbildning med godkända resultat vid någon annan svensk eller utländsk högskola eller har inhämtat motsvarande kunskaper och färdigheter på annat sätt kan efter prövning få detta tillgodoräknat inom ramen för sin utbildning vid Hälsohögskolan. Efter framställan med nödvändig dokumentation av studenten, beslutar avdelningschef till vars avdelning kursen är knuten, om tillgodoräknande kan ske. Studenten skall underrättas skriftligt om innehållet i beslutet.

Villkor för fortsatta studier

Inom programmet finns utbildningsspärrar. För att få påbörja studier i termin 3 krävs att den studerande är godkänd i kurser om 30 hp från termin 1 samt har genomgått resterande 30 hp. För att få påbörja studier i termin 4 ska 60 hp från termin 1-3 vara godkända och resterande kurser vara genomgångna. För att få påbörja studier i termin 5 ska 90 hp från termin 1-4 vara godkända och resterande kurser vara genomgångna. I kursplanen för respektive kurs finns särskilda behörighetsbestämmelser.

Under utbildningen skall studenten för tillträde till kurser på steg tre ha varit närvarande vid minst fyra seminarier vid Hälsohögskolan i Jönköping eller annan högskola/universitet. Med seminarium avses i detta sammanhang annonserad föreläsning/seminarium som ej ingår i ordinarie kursutbud. Syftet är att studenten under utbildningen ges möjlighet att vidga kunskapsområdet med insyn i andra områden och ämnen såväl som i det egna huvudområdet.

Examenskrav

Examen

Arbetssterapeutexamen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 180 högskolepoäng. Kandidatexamen i arbetsterapi uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 180 högskolepoäng, varav minst 90 högskolepoäng med successiv fördjupning inom huvudområdet arbetsterapi.

För arbetssterapeut- och kandidatexamen skall studenten inom ramen för kursfordringarna även ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng inom huvudområdet arbetsterapi (Högskoleförordningen SFS 1993:100 ändrad 2006:1053, bilaga 2).

Examens- och kursbevis

Begäran om examensbevis sker på särskilt formulär (blanketten finns tillgänglig på högskolans hemsida) och inskickas till Studerandeenheten. Examensbevis utfärdas efter avslutad utbildning under förutsättning att examensresultaten är inrapporterade i studiedokumentationssystemet. På uppdrag av Hälsohögskolan utfärdar representant vid Studerandeenheten examensbevis.

Om examensbeviset avser utbildning vid mer än en högskola/universitet, skall beviset utfärdas av den högskola/det universitet där studenten senast har godkänts i prov eller slutfört sin utbildning, om inte de berörda skolorna i det enskilda fallet kommit överens om annat.

Begäran om kursbevis sker på särskilt formulär (blanketten finns tillgänglig på högskolans hemsida) och inskickas till Studerandeenheten. Kursbevis utfärdas under förutsättning att examinationsresultaten är inrapporterade i studiedokumentationssystemet. På uppdrag av Hälsohögskolan utfärdar representant vid Studerandeenheten kursbevis.

Legitimation

Efter fullgjorda kursfordringar om 180 högskolepoäng utfärdar Hälsohögskolan, på studentens begäran, examensbevis vilket ligger till grund för Socialstyrelsens utfärdande av legitimation.

Övrigt

Betyg

I enlighet med av Jönköping University fastställda bestämmelser skall i kursplanen anges de betygsgrader som används. Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator).

Som betyg används en målrelaterad 7-gradig betygsskala: A, B, C, D, E, FX, F. Hälsohögskolan kan föreskriva om ett annat betygssystem, vilket beslutas av VD. I sådant fall anges detta i kursplanen.

Begränsad examinationsrätt

Student har rätt till tre tentamenstillfällen per kurs och läsår, undantaget de kurser där ordinarie tentamen infaller i maj/juni, då endast omtentamen i augusti kan erbjudas. Det andra examinationstillfället skall hållas i så nära anslutning som möjligt till den ordinarie examinationen.

Period för uppsamlingstentamina är en vecka i anslutning till påföljande terminsstart.

Avdelningschef beslutar om sådana tentamenstider, vilka annonseras senast vid slutet av

innevarande termin.

En student, som tre gånger underkänts på samma kurs eller delkurs, har rätt att på begäran få en ny examinator utsedd. Beslut fattas av VD.

Efter tre underkända tentamina har student rätt att på begäran få därpå följande tentamina rättade av lärare som inte har rättat de tre underkända, och som utses av examinator eller om examinator rättat, av VD.

Om förutsättningarna för examinationen förändrats på grund av kursplaneändringar medges omprövning enligt förutvarande bestämmelser vid högst två tillfällen inom ett år efter förändringen, om inte examinator och berörd student kommer överens om annat.

Studieuppehåll och återupptagande av studier

Studieuppehåll kan endast sökas och beviljas från utbildningsprogram, inte från kurs.

Studieuppehåll söks av studenten på särskilt formulär och inges till avdelningen för rehabilitering. Studieuppehåll beviljas för maximalt ett (1) år. Förlängning kan beviljas om särskilda skäl föreligger. Studieuppehåll beslutas av avdelningschef. Avdelningschefen skall meddela beslutet skriftligt och i samråd med studenten planera återupptagandet av studierna. Studierna bedrivs då enligt den utbildningsplan som gäller vid tidpunkten för återupptagandet. Studenten anmäler till avdelningen för rehabilitering när studier önskas återupptas. Beslut om återupptagande av studier fattas av avdelningschef. Beslutet ska meddelas studenten skriftligt.

Studieavbrott

Begäran om studieavbrott från program eller kurs inges av studenten på särskilt formulär till avdelningen för rehabilitering. Innan studieavbrott beslutas skall studenten ha rätt till studie vägledning. Beslut om studieavbrott fattas av avdelningschef, vilken också ansvarar för att studenten avregistreras från kursen.

Tillfälligt avbrytande av verksamhetsförlagda studier

Hälsöhögskolan får avbryta en students medverkan i verksamhetsförlagd utbildning eller annan praktisk verksamhet under pågående kurs om en student visar grov olämplighet/oskicklighet när han/hon tillämpat sina färdigheter på människor. En student vars verksamhetsförlagda utbildning eller annan praktisk verksamhet har avbrutits på grund av grov olämplighet/oskicklighet får inte delta i kursen på nytt innan kursansvarig eller examinator har kontrollerat och godkänt att studenten har de kunskaper och färdigheter som behövs. I samband med beslut om avbrytande ska i beslutet anges på vilka grunder avbrottet är baserat. Efter beslutet ska även en individuell plan fastställas för studenten i vilken ska framgå vilka kunskaps- och färdighetsbrister som finns, vilket stöd studenten kan räkna med, hur kontrollen ska gå till, när den första kontrollen ska äga rum och när eventuella nya kontroller får äga rum.